

Lakeuden Luonto ry

Suomen luonnonsuojeluliiton paikallisyhdistys
91900 LIMINKA

Toimialue: Liminka, Lumijoki, Tyrnävä
y-tunnus 3037274-5

1.5.2022

Oulun seudun ympäristötoimi

Liikelaitoksen johtokunta
PL 34
90015 Oulun Kaupunki

Asia: kannanotto Kamrock Oy:n Limingan louhoshankkeeseen (Kamrock Oy:n maa-aines- ja ympäristölupahakemus, Rantakylä, Liminka)

Limingan kuntaan, Ylipään-Rantakylän alueelle on suunnitteilla maa- ja kallioainesten louhos sekä ruokamullan tuotantoalue. Lakeuden Luonto ry. haluaa tuoda tässä mielipiteessä esille luontoarvoihin sekä asukkaiden viihtyvyyteen liittyvät mielipiteensä hankkeen lupahakemuksen pohjalta.

Luontoarvot ja huomionarvoinen lajisto

Yhdistetyllä ympäristöluvalla ja maa-ainesluvalla etenevä hanke pääsee usein varsin vähin selvityksin ja tämänkään lupahakemusten vaikutusarvioinnilla ei ole pohjanaan selvitystietoa ko. alueilta. Alueelta ei ole laadittu lainkaan luontoselvityksiä tai muita maastotarkasteluja, mm. pohja- ja pintavesiin liittyen.

Louhoksen hankealue sijoittuu Limingan Ylipään-Kurranperän-Rantakylän alueelle, mutta sen vaikutusalue on tätä laajempi. Ylipäässä pesii Lakeuden Luonnon jäsenistön havaintojen mukaan juuri tuon alueen suunnalla ns. Pynnön huuhkaja. Metsälinnustossa ja muussa metsien lajistossa on uusimman uhanalaisuusluokituksen (Hyvärinen ym. 2019) perusteella enemmän uhanalaisia kuin koskaan ennen, mm. metsätiaisia ja hyönteislajistoa, joita erittäin todennäköisesti esiintyy myös Mätässuon alueella ja sen lähialueella. Uhanalaislajistoon kohdistuvia vaikutusarviointeja ei voida laatia ilman asianmukaisia selvityksiä.

Mätässuo on suoluonnon arvojen osalta yksi harvoista ojittamattomista suoluontokohteista Limingan kunnassa, valtatie 8:n rannanpuolella. Mätässuon alueelta on metsäsuunnittelussa tunnistettu Metsälain 10§:n mukaisia erityisen arvokkaita elinympäristöjä; vähäpuustoiset suot sekä metsäsaarekkeet ojittamattomalla suolla. Metsälain mukaisina elinympäristöinä koko Mätässuo on saman teeman mukainen ojittamaton vähäpuustoinen suo. Alueella esiintyy rämeisiä suoluontotyyppisiä, jotka eivät ole valtakunnallisesti uhanalaisia (Kontula ym. 2018, Etelä-Suomi), mutta alueellisesti tarkastellen niiden arvo on merkittävä. Hyvin runsaasti ojitettuja rämeitä ja turvekankaita sisältävällä seudulla pienikin luonnontilainen tai sen kaltainen suoluontokohde on arvokas suoluonnon ja lajiston elinympäristöjen kannalta.

Liminganlahden eteläpuolella kuntataajaman lähellä Mätässuo on Mäntyrämeen sekä Torikanjärven ympäristön lisäksi ainoita alueita puustoisia rämeitä elinympäristöinä vaativille lajeille. Mätässuon alueella on havaittu esiintyvän mm. teeripoikueita. Suomen lajitietokeskuksen aineistohaun (laji.fi, 4/2022) perusteella voidaan todeta, että Kurranperän-Ylipään alueen pieniltä rämesoilta on viime vuosilta havaintoja mm. uhanalaisista sekä myös luonnonsuojelulain 47 §:n mukaisesti erityisesti suojeltavaksi määritellyistä lajeista (LSA 1997/160, liite 4 2021/521).

Uhanalaisstatuksen mukaan vaarantuneita (VU) lajeja lähiseudulla ovat mm. suovenhokas (*Nola karelica*), metsäpohjanmittari (*Enterphia caesiata*), pohjanliuskamittari (*Acasia appensata*). Lisäksi alueella on havaintoja lukuisista silmälläpidettäväksi (NT) määritellyistä lajeista. Talousmetsissäkin viihtyvistä

lintulajeista nykyisen uhanalaisuusluokituksen mukaan uhanalaisia lajeja saattaa hyvinkin esiintyä myös louhoshankkeen alueella ja sen vaikutusalueella.

Lajitietokeskuksen havaintojen perusteella Mätässuon lähialueelta on havaintoja mm. koivuhiirestä, joka on luontodirektiivin liitteen IV (a) laji, joita koskee luonnonsuojelulain 49 §:n mukaisesti niiden lisääntymis- ja levähdysalueiden tuhoamis- ja heikentämiskielto.

Vesiensuojelu

Ylipään, Rantakylän ja Virkkulan alueilla on toteutettu metsänomistajien toimesta Suomen Metsäkeskuksen suunnitelmien mukaisesti vesiensuojelutoimenpiteitä, joiden tarkoituksena on vähentää Liminkajokeen ja sitä kautta Liminganlahteen päätyvän ravinne- ja kiintoainekuormituksen määrää. Louhoshankkeen lupahakemuksesta ei selviä, etteikö se vaarantaisi näitä pintavesien virtauksiin ja kuormitukseen liittyviä hallintakeinoja. Ruokamullan tuotannolle haetaan lupaa samalla hakemuksella, mutta tuotannosta ei ole mitään kuvausta. Ruokamullan tuotanto mahdollisesti aiheuttaa haitallisia vesistövaikutuksia lähialueelle. Lisäksi vaikutuksia pitkällä tähtäimellä Rantakylän pohjavesialueen vedenlaadulle ja virtaamille ei ole arvioitu hankkeen lupahakemuksessa luotettavalla ja asianmukaisella tavalla.

Virkistyskäyttö ja asuinviihtyisyys

Rantakylän virkistysalue metsineen ja pienine suoluontokohteineen on Limingan kunnassa viime vuosina vahvasti kehitettyä aluetta. Lakeuden Luoto ry. haluaa myös tuoda esille kuntalaisten virkistyskäyttöön ja lähiluonnossa retkeilyyn liittyvät ristiriidat louhoshankkeessa. Alueelta kantautuva melu, pöly ja tärinä erittäin todennäköisesti häiritsevät ja heikentävät virkistysalueen liikunnallista käyttöä, luonnontarkkailua sekä lähialueen asukkaiden asumisolosuhteita. Virkistysalueella on aktiivista urheiluseuran toimintaa, partiotoimintaa, maastopyöräilyä ja ratsastusta sekä lintu- ja luontovalokuvausta. Rantakylän virkistysalueella ja erityisesti myös Mätässuota ympäröivillä kankailla on kuntalaisten tärkeitä marjastus- ja sienestysmaastoja. Hankkeessa on esitetty kuljetusyhteys eteläkautta vt 8:lle, mutta tieliittyminen saattaa olla toteuttamiskelvoton kartan osoittamalla alueella, jolloin raskaiden ajoneuvojen liikenne sijoittuisi lähelle asuinalueita Värminkoskentiellä, mikä edelleen heikentää asuinviihtyvyyttä ja turvallisuutta.

Hankkeen toteutuminen vaarantaisi osaltaan Liminganlahden vetovoimaa sekä Luontokeskuksen ja Rantakylän alueen vahvuuksien kehittämistä, joita on tuotu esille Liminganlahden Master Planissa (Limingan kunta, 2020).

Lakeuden Luonto ry. toivoo, että hankkeen lupaprosessissa otettaisiin riittävästi huomioon nämä mainitut seikat; luontoarvojen riittävä selvittäminen ja turvaaminen sekä kuntalaisten virkistysalueen ja asumisen nykyisten olosuhteiden säilyminen. Lakeuden luonto ry vastustaa hanketta, koska se toteutuessaan vaurioittaa pysyvästi Rantakylän geodiversiteettiä ja laajemman alueen ekosysteemipalveluita sekä vaikeuttaa virkistysalueen kehittämistä jatkossa.

Limingassa 1.5.2022 Lakeuden luonto ry:n puolesta

Riitta Kärki

Riitta Kärki, pj.

viittaukset:

- Hyvärinen, E., Juslén, A., Kemppainen, E., Uddström, A. & Liukko, U. 2019. Suomen lajien uhanalaisuus – Punainen kirja 2019. Ympäristöministeriö & Suomen ympäristökeskus
- Kontula, T. & Raunio, A. (toim.). 2018a. Suomen luontotyyppien uhanalaisuus 2018. Luontotyyppien punainen kirja – Osa 1: Tulokset ja arvioinnin perusteet. Suomen ympäristökeskus ja ympäristöministeriö, Helsinki. Suomen ympäristö 5/2018. 388 s.
- Limingan kunta 2020: Limingan matkailun Masterplan 2020-2025